

Рекурсия

Трифон Трифонов

Увод в програмирането,
спец. Компютърни науки, 1 поток,
спец. Софтуерно инженерство,
2016/17 г.

21 декември 2016 г. – 4 януари 2017 г.

Какво е рекурсия?

Какво е рекурсия?

N. Wirth, Algorithms and Data Structures, Fig 3.1

Какво е рекурсия?

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории
- PHP = PHP Hypertext preprocessor

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории
- PHP = PHP Hypertext preprocessor
- за да строшите камък:

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории
- PHP = PHP Hypertext preprocessor
- за да строшите камък:
 - ударете с чука, за да натрошите камъка на части

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории
- PHP = PHP Hypertext preprocessor
- за да строшите камък:
 - ударете с чука, за да натрошите камъка на части
 - строшете получените по-малки камъни

Какво е рекурсия?

- Повторение чрез позоваване на себе си
- “приятелите на моите приятели са и мои приятели”
- директориите съдържат файлове и директории
- PHP = PHP Hypertext preprocessor
- за да строшите камък:
 - ударете с чука, за да натрошите камъка на части
 - строшете получените по-малки камъни
- за да разберете какво е рекурсия, трябва да разберете какво е рекурсия

Рекурсията в математиката

$$n! = 1 \cdot \dots \cdot n$$

$$n! = \prod_{i=1}^n i$$

$$n! = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ n(n-1)!, & n > 0. \end{cases}$$

Рекурсията в математиката

$$n! = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ n(n-1)!, & n > 0. \end{cases}$$

$$x^n = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ x \cdot x^{n-1}, & n > 0, \\ \frac{1}{x^{-n}}, & n < 0. \end{cases}$$

Рекурсията в математиката

$$n! = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ n(n-1)!, & n > 0. \end{cases}$$

База
стъпни

$$x^n = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ x \cdot x^{n-1}, & n > 0, \\ \frac{1}{x^{-n}}, & n < 0. \end{cases}$$

База
стъпка
стъпка.

$$\gcd(a, b) = \begin{cases} a, & a = b, \\ \gcd(a - b, b), & a > b, \\ \gcd(a, b - a), & a < b. \end{cases}$$

База
стъпни
стъпни

$$\gcd(a, b) = \max \{ d \mid d \mid a \ \& \ d \mid b \}$$

Рекурсията в математиката

$$n! = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ n(n-1)!, & n > 0. \end{cases}$$

$$x^n = \begin{cases} 1, & n = 0, \\ x \cdot x^{n-1}, & n > 0, \\ \frac{1}{x^{-n}}, & n < 0. \end{cases}$$

$$\gcd(a, b) = \begin{cases} a, & a = b, \\ \gcd(a - b, b), & a > b, \\ \gcd(a, b - a), & a < b. \end{cases}$$

$$f(x) = \begin{cases} 0, & x = 0, \\ f(x+1) - 1, & x > 0. \end{cases} \quad \Leftrightarrow f(x) = 0, x \neq 0$$

Как се решават задачи с рекурсия?

- **Декомпозиция** — свеждане на дадена задача към множество от по-прости задачи

Как се решават задачи с рекурсия?

- **Декомпозиция** — свеждане на дадена задача към множество от по-прости задачи
- Рекурсията е вид декомпозиция, при който свеждаме задача към множество от по-прости задачи **подобни на първоначалната**

Как се решават задачи с рекурсия?

- **Декомпозиция** — свеждане на дадена задача към множество от по-прости задачи
- Рекурсията е вид декомпозиция, при който свеждаме задача към множество от по-прости задачи **подобни на първоначалната**
- Как работи:

Как се решават задачи с рекурсия?

- **Декомпозиция** — свеждане на дадена задача към множество от по-прости задачи
- Рекурсията е вид декомпозиция, при който свеждаме задача към множество от по-прости задачи **подобни на първоначалната**
- Как работи:
 - Показваме решението на най-простите задачи (**база, дъно**)

Как се решават задачи с рекурсия?

- **Декомпозиция** — свеждане на дадена задача към множество от по-прости задачи
- Рекурсията е вид декомпозиция, при който свеждаме задача към множество от по-прости задачи **подобни на първоначалната**
- Как работи:
 - Показваме решението на най-простите задачи (**база, дъно**)
 - Показваме как по-сложна задача се свежда към една или няколко по-прости (**стъпка**)

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0 \cdot 1$ ✓

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0 \cdot 1$ ✓
- нека допуснем, че сме доказали свойството за дадено n

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0 \cdot 1$ ✓
- нека допуснем, че сме доказали свойството за дадено n
- ще го докажем за $n + 1$:

Математическа индукция

Дефиниция

$$\forall n (n \geq 0 \rightarrow n \geq -1)$$

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

$$n \geq 0 \geq -1$$

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0 \cdot 1$ ✓
- нека допуснем, че сме доказали свойството за дадено n
- ще го докажем за $n + 1$:
- $\underbrace{(2 + 4 + \dots + 2n)} + 2(n + 1) = \underbrace{n(n + 1)} + 2(n + 1) = \underbrace{(n + 1)(n + 2)}$ ✓

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0$. ✓
- нека допуснем, че сме доказали свойството за дадено n
- ще го докажем за $n + 1$:
- $(2 + 4 + \dots + 2n) + 2(n + 1) = n(n + 1) + 2(n + 1) = (n + 1)(n + 2)$ ✓
- **Следователно:** доказахме свойството за произволно n . □

Математическа индукция

Дефиниция

Математическата индукция е метод за доказателство, използващ като предпоставка свойството, което се доказва.

Пример: Да се докаже, че $2 + 4 + \dots + 2n = n(n + 1)$.

Доказателство:

- за $n = 0$: трябва да проверим, че $0 = 0 \cdot 1$ ✓
- нека допуснем, че сме доказали свойството за дадено n
- ще го докажем за $n + 1$:
- $(2 + 4 + \dots + 2n) + 2(n + 1) = n(n + 1) + 2(n + 1) = (n + 1)(n + 2)$ ✓
- **Следователно:** доказахме свойството за произволно n . □

Математическата индукция е рекурсивен метод за доказателство.

Рекурсията в програмирането

Дефиниция

Рекурсивна функция наричаме функция, която извиква себе си пряко или косвено.

Рекурсията в програмирането

Дефиниция

Рекурсивна функция наричаме функция, която извиква себе си пряко или косвено.

Рекурсивни функции се поддържат от почти всички съвременни езици за програмиране.

Рекурсията в програмирането

Дефиниция

Рекурсивна функция наричаме функция, която извиква себе си пряко или косвено.

Рекурсивни функции се поддържат от почти всички съвременни езици за програмиране.

Теорема

Всяка програма с цикли може да се напише с рекурсия и обратно.

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функция, която пресмята рекурсивно:

① $n!$

Стекови рамки на рекурсивни функции

```
main  n  [ 4 ]  cout << fact(4);
```

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact		адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
	n	4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 2 * fact(1);</code>
		2	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 1 * fact(0);</code>
		1	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 2 * fact(1);</code>
		2	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 1;</code>
		0	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 1 * fact(0);</code>
		1	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 2 * fact(1);</code>
		2	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 1 * 1;</code>
		1	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 2 * fact(1);</code>
		2	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact		адрес на връщане	<code>return 1 * 2;</code>
	n	2	
fact		адрес на връщане	<code>return 3 * fact(2);</code>
	n	3	
fact		адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
	n	4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact	n	адрес на връщане	<code>return 3 * 2;</code>
		3	
fact	n	адрес на връщане	<code>return 4 * fact(3);</code>
		4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

fact		адрес на връщане	<code>return 4 * 6;</code>
	n	4	
main	n	4	<code>cout << fact(4);</code>

Стекови рамки на рекурсивни функции

```
main    n    [ 4 ]    cout << 24;
```

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функция, която пресмята рекурсивно:

- 1 $n!$
- 2 НОД

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функция, която пресмята рекурсивно:

- 1 $n!$
- 2 НОД
- 3 x^n

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функция, която пресмята рекурсивно:

- 1 $n!$
- 2 НОД
- 3 x^n
- 4 числата на Фибоначи

0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, ...

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функция, която пресмята рекурсивно:

- 1 $n!$
- 2 НОД
- 3 x^n
- 4 числата на Фибоначи
- 5 числата на Фибоначи, но по-бързо.

Примери за рекурсивни функции

Да се напише функцията, която пресмята рекурсивно:

- 1 $n!$
- 2 НОД
- 3 x^n
- 4 числата на Фибоначи
- 5 числата на Фибоначи, но по-бързо.
- 6 <израз> със скоби, където

- <израз> ::= <цифра> | $(\overset{a}{\text{<израз>} \text{<операция>} \text{<израз>})$ ←
- <цифра> ::= 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9
- <операция> ::= + | - | * | /

$$(((1+2) * (3-5)) / 8)$$

$$5$$

$$(1+7)$$

$$(1+(2-3))$$

Рекурсивни функции за масиви

Да се напише функция, която чрез рекурсия

- 1 намира сума на елементите на масив

Рекурсивни функции за масиви

Да се напише функция, която чрез рекурсия

- 1 намира сума на елементите на масив
- 2 проверява дали елемент съществува в масив

Рекурсивни функции за масиви

Да се напише функция, която чрез рекурсия

- 1 намира сума на елементите на масив
- 2 проверява дали елемент съществува в масив
- 3 проверява дали елементите на масив са подредени в растящ ред

$a \& \& ? = a$
 \parallel
 $true$

$s + ? = s$

\parallel
 0

Рекурсивни функции за масиви

Да се напише функция, която чрез рекурсия

- 1 намира сума на елементите на масив
- 2 проверява дали елемент съществува в масив
- 3 проверява дали елементите на масив са подредени в растящ ред
- 4 проверява дали елементите на масив са различни

Рекурсивни функции за масиви

Да се напише функция, която чрез рекурсия

- 1 намира сума на елементите на масив
- 2 проверява дали елемент съществува в масив
- 3 проверява дали елементите на масив са подредени в растящ ред
- 4 проверява дали елементите на масив са различни
- 5 сортира масив с алгоритъма за “бързо сортиране”

Алгоритъм за бързо сортиране

- 1 Избираме елемент от масива (“ос”)

Алгоритъм за бързо сортиране

- 1 Избираме елемент от масива (“ос”)
- 2 Разделяме масива на две части:

Алгоритъм за бързо сортиране

- 1 Избираме елемент от масива (“ос”)
- 2 Разделяме масива на две части:
 - елементи по-малки от оста

Алгоритъм за бързо сортиране

- 1 Избираме елемент от масива (“ос”)
- 2 Разделяме масива на две части:
 - елементи по-малки от оста
 - елементи по-големи или равни на оста

Алгоритъм за бързо сортиране

$$\boxed{< x} \times \boxed{\geq x}$$

- 1 Избираме елемент от масива ("ос")
- 2 Разделяме масива на две части:
 - елементи по-малки от оста
 - елементи по-големи или равни на оста
- 3 поставяме оста между двете части на масива

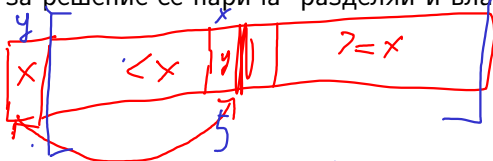
Алгоритъм за бързо сортиране

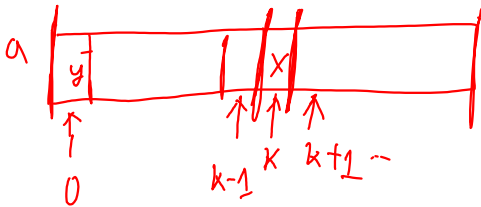
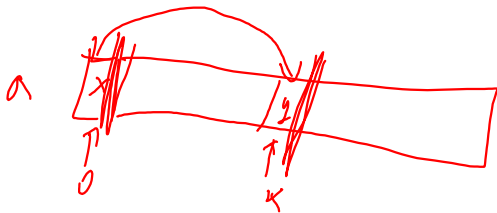
- 1 Избираме елемент от масива (“ос”)
- 2 Разделяме масива на две части:
 - елементи по-малки от оста
 - елементи по-големи или равни на оста
- 3 поставяме оста между двете части на масива
- 4 **рекурсивно** сортираме поотделно двете части на масива

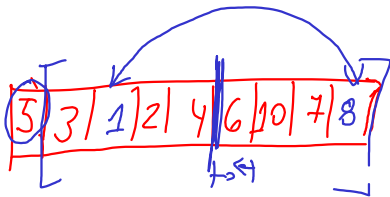
Алгоритъм за бързо сортиране

- ✓ ① Избираме елемент от масива (“ос”)
- ② Разделяме масива на две части:
 - елементи по-малки от оста
 - елементи по-големи или равни на оста
- ③ поставяме оста между двете части на масива
- ✓ ④ **рекурсивно** сортираме поотделно двете части на масива

Този подход за решение се нарича “разделяй и владей”.

Да се напише рекурсивна функция, която проверява дали два низа съвпадат.

*) напишете strcmp